

Sporočilo za javnost agencije FRA
Dunaj/Rim, 10. november 2014

Temeljne pravice na mejah EU: poročili agencije FRA razkrivata izzive v prihodnosti

V dveh novih poročilih Agencije Evropske unije za temeljne pravice (FRA) so prikazane razmere na področju človekovih pravic na zračnih in kopenskih mejah EU, kjer lahko prosilci za azil ter žrtve trgovine z ljudmi za namene delovnega in spolnega izkoriščanja ter pridobivanje človeških organov tudi prvič vstopijo v EU. Poročili temeljita na raziskavi, opravljeni na petih letališčih in šestih večjih kopenskih mejnih prehodih, ter prikazujeta možnosti za kršitve temeljnih pravic na mejah EU. Ti dve študiji skupaj s predhodnim poročilom o temeljnih pravicah na južnih mejah EU opisujejo obravnavanje oseb, ki vstopajo v EU, ter vsebujejo predloge za izboljšanje spoštovanja njihovih temeljnih pravic.

„Meje EU so njen prvi stik z zunanjim svetom. Tukaj se začne obveznost spoštovanja temeljnih pravic,“ je povedal direktor agencije FRA Morten Kjaerum. *„Vsi ukrepi, ki jih EU sprejme za pomoč pri upravljanju zunanjih meja, morajo biti skladni s temeljnimi pravicami. Vključitev temeljnih pravic v ocene nadzora na schengenskih mejah je že korak v pravo smer. Vprašanja varnosti na mejah ne smejo prevladati nad temeljnimi pravicami, ki morajo biti v središču sodobnega in integriranega upravljanja meja.“*

Obe novi poročili razkrivata številna vprašanja, ki posegajo v temeljne pravice nedržavljanov EU ob njihovem prihodu v EU. Agencija FRA na podlagi teh ugotovitev podaja več predlogov za izboljšanje zaščitnih ukrepov na področju temeljnih pravic na mejah EU, namenjenih oblikovalcem politike na ravni EU in nacionalni ravni, agenciji EU za zunanje meje Frontex ter operativnim uradnikom, ki delajo na mejnih kontrolnih mestih. Na primer:

- čeprav imajo mejni policisti navodila o strokovnem in spoštljivem obravnavanju, nekateri potniki menijo, da niso pripravljeni pomagati, so neodzivni in odvrtačo pri komunikaciji. Države članice EU bi zato morale sprejeti učinkovite ukrepe za **obravnavanje resnih oblik nespoštljivega obravnavanja potnikov**;
- manj kot polovica mejnih policistov na letališčih je navedla, da osebo, ki je deležna podrobne mejne kontrole, obvestijo o razlogih za preverjanje. Več kot dve tretjini sta tudi navedli, da osebam, ki se jim zavrne vstop v EU, ne pojasnijo, kje lahko dobijo pravno pomoč. Mejni policisti morajo zagotoviti **pravočasne in ustrezne informacije** vsem potnikom, ki so deležni podrobnih preverjanj ali se jim zavrne vstop. Države članice bi tudi morale dejavneje spodbujati mejne policiste k učenju jezikov ter na mejnih prehodih uvesti učinkovite mehanizme za prevajanje;
- na kopenskih mejnih prehodih sta dva od treh mejnih policistov navedla, da ne bi začela azilnega postopka, tudi če bi potnik trdil, da bi bilo ogroženo njegovo življenje ali svoboda, če bi se vrnil v državo, ki jo je zapustil. Na letališčih je samo 22% mejnih policistov prejelo pisna navodila o odkrivanju potencialnih žrtev trgovine z

ljudmi. Mejne policiste je zato treba **bolje usposobiti in povečati njihovo ozaveščenost** pri prepoznavanju prosilcev za azil ali migrantov, ki so bili žrtve trgovine z ljudmi. Organi upravljanja meja bi morali tudi zagotoviti postopke in usposabljanja za mejne policiste, ki obravnavajo otroke;

- prostori za migrante, ki jim je bil zavrnen vstop ali so prišli brez dokumentov, pogosto niso ustrezno opremljeni, čeprav so lahko osebe v njih zadržane tudi več ur, na nekaterih letališčih celo več dni. Države članice morajo zagotoviti, da **prostori**, v katerih se zadržujejo osebe, ki jim je bil zavrnen vstop v EU, **zadovoljujejo osnovne potrebe**, vključno z zagotavljanjem hrane in vode.

Tema letošnje letne **konference o temeljnih pravicah**, ki jo organizira agencija FRA in se začne danes, so temeljne pravice in migracije v EU. Na konferenci bodo obravnavana vprašanja v zvezi z upravljanjem meja, zaščito otrok, vključevanjem migrantov in naraščajočim rasizmom, ki je ponekod usmerjen proti migrantom. Udeleženci bodo razpravljali tudi o izzivih, s katerimi se spopadajo države gostiteljice zaradi nedavnih pritiskov na zunanje meje EU, ter možnih odzivih na razmere. Obiščite spletno stran konference, kjer sta na voljo [program](#) in seznam udeležencev.

Celotni poročili je mogoče prenesti prek naslednjih povezav:

- [Fundamental rights at airports: border checks at five international airports in the European Union](#)
- [Fundamental rights at land borders: findings from selected European Union border crossing points](#)

Za več informacij se obrnite na službo za odnose z javnostmi pri agenciji FRA.

E-naslov: media@fra.europa.eu / Tel.: +43 158030642

Opomba za urednike:

- Delo na terenu za poročilo o letaliških mejah je bilo opravljeno na letališčih Charles de Gaulle (Francija), Fiumicino (Italija), Frankfurt (Nemčija), Manchester (Združeno kraljestvo) in Schiphol (Nizozemska).
- Delo na terenu za poročilo o kopenskih mejah je bilo opravljeno na naslednjih mejnih prehodih: El Tarajal in Ceuta (Španija/Maroko), Kapitan Andreevo (Bolgarija/Turčija), Kipi (Grčija/Turčija), Medyka (Poljska/Ukrajina), Rösztke (Madžarska/Srbija) in Vyšné Nemecké (Slovaška/Ukrajina).
- Več o dejavnostih agencije FRA na področju azila, migracij in mej, vključno s povezanimi publikacijami, je na voljo na [spletni strani agencije FRA](#).